

Національний університет
біоресурсів
і природокористування
України

Глобальний центр
моніторингу пожеж
(GFMC)

Державне агентство
лісових ресурсів
України

Державна служба
України з надзвичайних
ситуацій

ПРОГРАМА

регіонального семінару і консультацій

"Природні пожежі в регіоні Східної Європи: наука, політика і управління"

та

**відкриття Регіонального Східноєвропейського Центру моніторингу пожеж
(REEFMC)**

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства
Навчальний корпус № 1, поверх 2, кімната 67 А
м. Київ, Україна, 4 березня 2013

Вступ

Суттєві зміни частоти та впливу природних пожеж на ліси та інші екосистеми у Євразійському регіоні, які сталися протягом останнього десятиліття призвели до чималої шкоди навколишньому середовищу, економічних втрат і значних гуманітарних проблем. Були визначені декілька ключових проблем, які вплинули на пожежні режими штучних і природних ландшафтів помірно-бореальної зони Євразії:

- міграція сільського населення до міст і підвищення урбанізації внаслідок деградації традиційних методів землекористування (сільське господарство, скотарство, лісове господарство), що зумовлює збільшення пожежної небезпеки;
- урбанізація призводить до зменшення працюючих у сільській місцевості, що впливає на комплектацію сільських пожежних підрозділів;
- приватизація раніше націоналізованих лісів призвела до погіршення рівня ведення лісового господарства і охорони лісів від пожеж, насамперед, у дрібних лісових господарствах;

Семінар організовано спільно з Європейською та Середземноморською угодою щодо надзвичайних ситуацій (EUR-OPA) Ради Європи (PE), Консультативною групою з лісових пожеж Міжнародної Стратегії ООН зі зниження катастроф (UNISDR), Групою фахівців з лісових пожеж Європейської Економічної Комісії ООН / ФАО (UN ECE/FAO) і Університетом об'єднаних націй (UNU)

- збільшення кількості лісових пожеж впливає на безпеку приміських територій, поданих мозаїкою поселень та природних екосистем з високою пожежною небезпекою;
- проблеми, пов'язані з лісовими пожежами у кризових екологічних регіонах, наприклад, пожежі на радіоактивно забруднених територіях, територіях із залишками від збройних конфліктів (нерозірвані боєприпаси, міни, боєприпаси зі збідненим ураном тощо);
- пожежі, що впливають на сільськогосподарські угіддя оброблені пестицидами, звалища, інші промислові відходи і споруди, що містять небезпечні матеріали, особливо на міських / житлових територіях;
- вплив змін клімату на пожежний режим і уразливість екосистем, наприклад, колишніх територій з режимом повного виключення вогню, територій природо-заповідного фонду або таких систем, як торф'яні болота, високогірні екосистеми.

Крім прямих збитків від пожеж на сільськогосподарських і лісових землях, існує додатковий вторинний і транскордонний вплив пожеж:

- вплив газів та викидів твердих частинок на здоров'я людини;
- викиди від природних пожеж, що впливають на атмосферу і прискорюють зміни клімату;
- транскордонний вплив викидів від пожеж на екосистеми, наприклад, наслідки накопичення чорного вуглецю пожежного походження в арктичних умовах.

У країнах є різні державні органи, пов'язані із запобіганням, контролем та пом'якшенням наслідків пожеж. Вони складаються з лісових відомств, відомства з надзвичайних ситуацій або органів цивільної оборони, органів охорони здоров'я, метеорологічної служби та національної установи космічного дистанційного зондування. Наукові установи, що досліджують причини виникнення вогню і наслідки пожеж, вплив пожеж на екосистеми, навколишнє середовище і суспільство, закликають до більш інтерактивного і синергетичного ставлення до управління пожежами на ландшафтному рівні, за найтіснішої міжвідомчої співпраці, залучення громадянського суспільства до більшої відповідальності у сфері охорони лісів від пожеж та організації сил самооборони у сільській місцевості.

Транскордонний вплив викидів від пожеж, а іноді і перетин кордону пожежами, зумовлює необхідність розширеного міжнародного співробітництва у боротьбі з пожежами.

Відкриття Регіонального Східноєвропейського Центру моніторингу пожеж (REEFMC)

У 2012 році Національний університет біоресурсів і природокористування України, Інститут лісового і садово-паркового господарства, у співпраці з Глобальним Центром моніторингу пожеж (GFMC), Групою фахівців з лісових пожеж Європейської Економічної Комісії ООН / ФАО (СЕК ООН/ФАО), і за фінансової підтримки Ради Європи ухвалив рішення про створення Регіонального Східноєвропейського Центру моніторингу пожеж (REEFMC) як центру, що координує наукові дослідження у галузі природних пожеж, сприяє інформаційному обміну у цій сфері. REEFMC буде працювати на суміжні науки і практики боротьби з природними пожежами в інтересах зацікавлених спеціалізованих міністерств і відомств України та суміжних країн Східної Європи, зокрема, сприяти поширенню інформації щодо найостанніших технологічних досягнень, навчанню і наданню консультацій для розробки політики і розвитку місцевих та національних потенціалів у сфері управління пожежами. Співпраця між країнами Східної Європи у боротьбі з пожежами необхідна для того, щоб обмінюватися досвідом, а у разі надзвичайних пожежних ситуацій і людськими й технічними ресурсами. REEFMC, спільно з Групою фахівців з лісових пожеж Європейської Економічної Комісії ООН / ФАО (СЕК ООН/ФАО) та Консультативною групою з лісових пожеж Міжнародної Стратегії ООН зі зниження катастроф (UNISDR), буде співпрацювати з державними органами, науковими установами та групами громадянського суспільства на непримусовій основі і через офіційні угоди.

Після того, як Національний університет біоресурсів і природокористування України вирішив погодитись і співфінансувати REEFMC, початкові інвестиції НУБІП України у співфінансуванні з Радою Європи та GFMC були зроблені у 2012 році і на початку 2013 року, так що REEFMC розпочне свою роботу у березні 2013 року. На офіційне відкриття 4-го березня 2013

року запрошені представники національних міністерств і відомств, що відповідальні за управління пожежами, регіональні партнерські організації, наукові та неурядові організації.

Рамки Регіонального семінару і консультацій

З метою підтримки майбутньої спільної роботи у сфері лісопірологічних досліджень та управління пожежами у регіоні Східної Європи на відкритті REEFMC відбудеться семінар і консультації "Природні пожежі у регіоні Східної Європи: наука, політика і управління". Мета семінару обмін думками серед експертів, політиків і фахівців у боротьбі з пожежами, а також представниками неурядового сектору, широке обговорення поточних проблем і завдань, пов'язаних з темою семінару. У ході семінару будуть обговорені перспективи регіонального співробітництва у Східній Європі і сформульований узгоджений план дій з управління пожежами, а також вироблене спільне бачення вирішення проблем.

Регіональний Семінар і консультації також будуть внеском України та країн регіону у підготовку "Форуму СЕК ООН / ФАО з управління транскордонними пожежами", який відбудеться в Організації Об'єднаних Націй у Женеві наприкінці 2013 року (28 – 29 листопада 2013 року), і який спрямований на зміцнення потенціалу управління вогнем в екосистемах у регіоні СЕК ООН / Ради Європи державами-членами через міжнародне співробітництво¹.

Попередня програма

09:00	Ресстрація учасників семінару
10:00	Вітання:
Академік Дмитро Мельничук, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України

Професор Йоханн Г. Голдаммер, директор Центру глобального моніторингу пожеж |
10:15-11:15	Ключові презентації - Професор Йоханн Г. Голдаммер (GFMC): Останні тенденції пожеж в регіоні Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії (EECCA)- Професор Чедвік Олівер (Єльський університет, факультет лісівництва та екологічних досліджень): Тристоронній підхід як основа для стратегій управління пожежами в кризових регіонах: Чорнобиль, тематичне дослідження.- Ярослав Макарчук, перший заступник Голови Державного агентства лісових ресурсів України: Боротьба з лісовими пожежами в Україні- Державна служба України з надзвичайних ситуацій: Стан готовності до пожеж в Україні- Сергій Зібцев (НУБіП України): Рамки діяльності і цілі Регіонального Східноєвропейського Центру моніторингу пожеж: регіональні та національні перспективи
11:15-11:45	Перерва на каву
11:45 – 13:00	Продовження презентацій

¹ <http://www.fire.uni-freiburg.de/intro/UNECE-Fire-Forum-2013-Draft-Outline.pdf>

- Пітер Шелдон (GFMC): Сільськогосподарські пожежі у Східній Європі: Транскордонний вплив викидів від пожеж
- Представник Білорусі: Проблеми пожеж та боротьба з пожежами на радіоактивно забруднених територіях в Білорусі
- Представник Росії: Уроки, вивчені з пожежного сезону 2010
- Республіканський комітет АР Крим по лісовому і мисливському господарству: Запобігання та контроль лісових пожеж в Криму

13:00-14:00 Обід

14:00-16:00 Круглий стіл з міжвідомчої та регіональної співпраці у боротьбі з пожежами
Обговорення регіональної співпраці у сфері управління пожежами у Східній Європі та розробка плану дій, який буде направлено на Форум СЕК ООН в Женеві (листопад 2013 р.)

16:00-16:45 Прес-конференція

17:00 Фуршет